

Svar på motion från Sara Sixten och Sedat Dogru (M) om att reducerat eller indraget studiebidrag till följd av ogiltig skolfrånvaro inte ska kompenseras av höjt försörjningsstöd

Sammanfattning

Sara Sixten och Sedat Dogru (M) har lämnat en motion där de beskriver vikten av en gymnasieexamen för möjligheten att etablera sig på arbetsmarknaden.

Motionärerna föreslår att Hanninge kommun vid beräkning av inkomst för bedömning av rätten till ekonomiskt bistånd, ska räkna studiebidraget utifrån berättigad nivå, inte faktisk utbetalning. Reducerat eller indraget studiebidrag till följd av ogiltig skolfrånvaro ska inte kompenseras av höjt försörjningsstöd.

Förvaltningen redogör för lagar, föreskrifter och rättspraxis som har relevans i frågan och anser med denna redogörelse motionen vara besvarad.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2019-08-20 – Svar på motion från Sara Sixten och Sedat Dogru (M) om att reducerat eller indraget studiebidrag till följd av ogiltig skolfrånvaro inte ska kompenseras av höjt försörjningsstöd.
- Beslutsunderlag 2019-07-02 – Motion från Sara Sixten och Sedat Dogru (M) om att reducerat eller indraget studiebidrag

till följd av ogiltig skolfrånvaro inte ska kompenseras av höjt försörjningsstöd.

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteskrivelse som sitt svar till kommunfullmäktige.

Siw Lidestål
Förvaltningschef

Ingrid Månsson
Avdelningschef

Bakgrund

Sara Sixten och Sedat Dogru (M) har lämnat en motion där de beskriver vikten av en gymnasieexamen för möjligheten att etablera sig på arbetsmarknaden.

Motionärerna skriver att "socialnämnden inte kompenserar utebliven inkomst som sökande haft rätt till genom annan huvudman. En enskild person måste i regel anses skyldig att utnyttja de förmåner och ersättningar som finns, innan denne har rätt till individuellt prövat försörjningsstöd".

Vidare skriver motionärerna att "om något giltigt skäl för /skol/frånvaron inte har visats föreligga, har man avstått från en förmån. Föräldrarna är vårdnadshavare och har ansvar för att barnet uppfyller närvaroplikten i skolan. Frågan avser inte försörjningsansvar, utan föräldraansvar".

Motionärerna föreslår att "Haninge kommun vid beräkning av inkomst för bedömning av rätten till bistånd, ska studiebidraget räknas utifrån berättigad nivå, inte faktisk utbetalning. Reducerat eller indraget studiebidrag till följd av ogiltig skolfrånvaro ska inte kompenseras av höjt försörjningsstöd".

Motionärerna föreslår också att lämplig insats ska tillhandahållas för att berörd ungdom ska kunna uppfylla närvarokravet i skolan.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom kansliet och avdelning arbete och försörjning.

Förvaltningens synpunkter

Föräldrar har enligt föräldrabalken försörjningsskyldighet för barn under 18 år. Försörjningsskyldigheten kvarstår upp till 21 års ålder under förutsättning att den unge går i skolan. Till skolgång räknas studier i grundskolan, gymnasieskolan eller annan jämförlig grundutbildning.

Försörjningsskyldigheten gäller för föräldrar gentemot sina barn, inte tvärtom. Gymnasieungdomar är inte underhållsskyldiga gentemot sina föräldrar och kammarrätten har i flera domar kommit fram till att det inte kan ställas krav på dem att de ska bidra till hushållets försörjning, utom i de fall då ungdomar själva ansöker om ekonomiskt bistånd (se till exempel mål nr 5108-09 och 3215-13).

Den generella utgångspunkten är att studiebidrag räknas med i hushållets inkomster och således reducerar rätten till ekonomiskt bistånd. Den unge har, genom studiebidraget, möjlighet att bidra till sin egen försörjning.

Motionärerna skriver att studiebidraget bör betraktas som till exempel bostadsbidrag där beräkning av rätt till försörjningsstöd kan göras utifrån berättigat bidrag, inte faktisk utbetalning, om den enskilde inte bedöms ha gjort tillräckligt för att tillägna sig bidraget. I domarna från kammarrätten framkommer att det inte är den som ansöker om ekonomiskt bistånd, det vill säga föräldern, som har förorsakat ett indraget studiebidrag. Kravet på att den enskilde ska ansöka om de bidrag denne har rätt till innan

rätten till ekonomiskt bistånd inträder gäller alltså den som ansöker om bistånd, inte dennes barn.

Rättspraxis gör alltså gällande att studiebidraget ska tas med i beräkningen så länge det rör sig om en faktisk inkomst. Ett reducerat eller indraget studiebidrag är ingen faktisk inkomst och orsaken till det minskade eller indragna studiestödet har inte orsakats av den som ansöker om ekonomiskt bistånd och ska därför inte påverka beräkningen.

Föräldrars försörjningsskyldighet gentemot unga som går i skolan kan frångås i vissa fall. Det kan till exempel handla om ungdomar som på grund av svåra hemförhållanden bedöms vara i behov av eget boende för att uppnå en skälig levnadsnivå (Socialstyrelsens Handbok för ekonomiskt bistånd, 2013, s 50-51). I dessa fall behöver ungdomen vid ansökan visa att de uttömt möjligheten att bli försörjda av sina föräldrar. Möjligheten att få sina behov tillgodosedda genom studiemedel eller annat samhälleligt stöd måste också vara uttömda innan ungdomen kan få ekonomiskt bistånd. När ungdomar som går i skolan själva ansöker om ekonomiskt bistånd ställs krav på deltagande i skolundervisningen och ett reducerat eller indraget studiebidrag kompenseras inte av förhöjt försörjningsstöd.

Hög skolfrånvaro är allvarligt och när förvaltningen får kännedom om att en ungdom i en familj som ansöker om ekonomiskt bistånd fått sitt studiebidrag reducerat eller indraget kontaktar handläggaren familjen för att utreda

situationen. Om skolfrånvaron inte är ytterst tillfällig har förvaltningen möjlighet att erbjuda olika insatser utifrån behov. Om det bedöms lämpligt remitteras den unge till arbetsmarknadsenhetens Ungdomsteam som arbetar den målsättningen att alla unga mellan 16 och 24 år ska delta i studier, ha en praktikplats eller ett arbete. I vissa fall behöver den unge och/eller familjen ytterligare stöd och en anmälan görs då till förvaltningens ungdomsenhet alternativt vuxenenhet.

Är ungdomen över 18 år och inte deltar i grundläggande studier upphör föräldrarnas underhållsskyldighet och den unge ingår då inte längre i föräldrarnas hushåll vid ansökan om ekonomiskt bistånd. Den unge får vid behov istället själv ansöka om bistånd.

I och med denna redogörelse anser förvaltningen motionen vara besvarad.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelseförvaltningen